

อย่าประมาท... ต้องรีบสร้างความดี

วันพฤหัสบดีที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

คตินี้เป็นคตินที่ ๒๖ ของการบำเพ็ญกุศลสวด
พระอภิธรรม ถวายแด่คุณยายอาจารย์มหารัตนอุบาสิกาจันทร์
ชนนิกยุง ผู้ให้กำเนิดวัดพระธรรมกาย อาตมาก็ขอ
บรรยายธรรมถึงคุณธรรมของคุณยายบางประการ
เพื่อเป็นกุศโลบายในการสร้างความดีสำหรับท่านผู้ฟังทุก ๆ
ท่านสืบต่อไป

ตลอดชีวิตของคุณยายที่ได้เป็นแบบอย่างในการ
สร้างความดีนั้น ท่านมีชีวิตที่สันโดษ เรียบง่าย ยินดี
ในปัจจัยที่พึงมีพึงได้ รักความสะอาด รักธรรมชาติ
รักในการสั่งสมบุญ แล้วก็รักที่จะสอนบุคคลที่อยู่ใกล้ชิด
ตลอดเวลา ท่านเป็นบุคคลที่ใคร ๆ ก็อยากเข้าใกล้
เพราะเข้าใกล้แล้วมีความสุข ใจสงบอย่างประหลาดทีเดียว
แค่คิดถึงท่าน ใจเราก็เริ่มรวม สบาย อบอุ่น และมีกำลังใจ
อย่างน่าอัศจรรย์ มีกำลังใจที่จะสร้างความดีให้ได้เหมือนยาย
แล้วก็มีกำลังใจว่า คุณยายอยู่ใกล้ ๆ เรา

อาตมาแม้ได้มาร่วมสร้างบารมีกับคุณยายในช่วง
ที่ท่านอายุประมาณ ๖๔ ปีแล้ว แต่ก็มีความคิดว่า เราเอง
ยังมาช้ากว่ารุ่นพี่ ๆ อีกหลายคน การสร้างบุญในขณะที่เรา
ยังเรียนอยู่ ช่วงศักราชเสาร์อาทิตย์ก็พยายามที่จะมาวัดตลอด
อยากจะรีบเรียนให้จบเร็ว ๆ จะได้มีโอกาสอยู่สร้างวัด
ได้มาอยู่ใกล้ ๆ คุณยาย เพราะท่านบอกว่า ให้ไปเรียน
ให้จบปริญญาตรีเสียก่อน จึงค่อยมาอยู่วัด จะได้เป็น
แบบอย่าง แล้วใคร ๆ ก็จะติเราไม่ได้

อาตมาจึงพยายามศึกษาเล่าเรียนไปด้วย มาสร้าง
บารมีกับคุณยายและหลวงพ่อกับไปด้วย โดยไม่ให้ขาดเลย
เพราะกลัวว่า เตียวบุญจะไม่ทันรุ่นพี่ ๆ รุ่นพี่ ๆ เขาคุยกัน
ในเรื่องการสร้างบุญอย่างนั้นอย่างนี้ เราก็มีความรู้สึกว่าจะ
ตามไม่ทัน ทำให้เรารีบขวนขวายในการสร้างบุญให้ยิ่ง ๆ

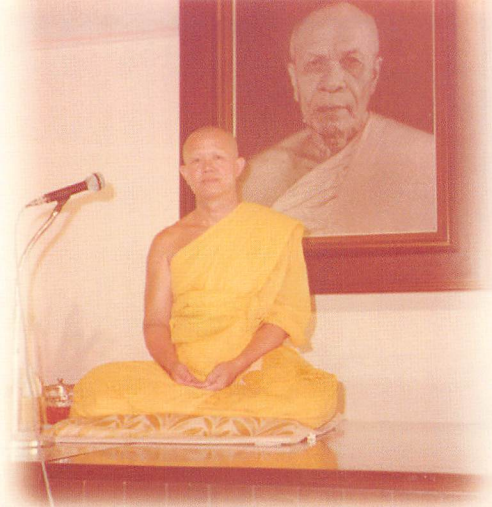
ขึ้นไป คิดว่า ถ้าเราได้อยู่ใกล้ ๆ คุณยาย อยู่ใกล้ ๆ
หลวงพ่อก็เป็นเพื่อนาบุญอันยอดเยี่ยม ก็จะมีโอกาส
สร้างบุญได้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป หมู่ญาติของเราเองก็ได้บุญไปด้วย

ในการมาวัด ครั้งนั้นอาตมายังศึกษาอยู่
ก็พยายามที่จะติดกลุ่มมากับรุ่นพี่ ๆ ชมรมพุทธศาสตร์ฯ
แล้วบางทีก็มาเองบ้าง แต่ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๑๗ นั้น
สาธุชนที่มาวัดยังไม่มาก วันอาทิตย์ธรรมดามีสาธุชน
มาปฏิบัติธรรมประมาณสัก ๓๐๐ คนเศษ อาทิตย์ต้นเดือน
ประมาณ ๕๐๐ คนเศษ ไม่มากมายเหมือนปัจจุบัน
เรามาวัดวันศุกร์เย็นก็มาเตรียมพื้นที่ สำหรับการเทศน์สอน
ของหลวงพ่อดัตตชีโว พยายามเร่งเตรียมให้เสร็จภายใน

ครึ่งวันเสาร์เช้า เพื่อว่าในครึ่งวันบ่าย จะได้มีโอกาส
ไปร่วมสร้างบุญปลูกต้นไม้กับคุณยาย

ความที่มีเจ้าหน้าที่ช่วยงานกันน้อย ดังนั้นในช่วงต้น
งานทุกอย่างเราจะช่วยกันทำทั้งหมด ไม่มีการแบ่งแผนก
ช่วยกันทุกอย่างตั้งแต่งานเตรียมพื้นที่ งานก่อสร้างบ้าง
นิดหน่อย งานครัว งานปิ้งย่างทอด ตลอดจนถึงงาน
ทางเดินและทางร่มชูชีพ (ร่มขนาดใหญ่ที่มีเส้น
ผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑๐ เมตร) โดยเอาไม้ไผ่ยาว ๆ
ยันตรงกลาง แล้วแผ่ชายผ้าร่มออกโดยรอบ เอาเชือก
ยึดโยงกับสมอบก ภารกิจทุกอย่างถือว่าทุกคนมีหน้าที่
ร่วมกัน และไปจบที่ต้องช่วยกันล้างห้องน้ำเตรียมไว้

พอถึงบ่าย คุณยายพักจากการนั่งปฏิบัติธรรม ก็จะทำออกมาเตรียมการสำหรับการปลูกต้นไม้ ท่านมีอบใบหนึ่งสวมที่ศีรษะกันแดด มีอช้ายถือกระป๋องพลาสติกซึ่งบรรจุไปด้วยมิดอโต้เล็ก ๆ ไว้สำหรับสับแต่งกิ่งไม้หรือดายหญ้า แล้วก็มีเชือกพลาสติกหลากสีซึ่งได้มาจากการมัดของที่ซื้อมาจากตลาด ท่านเก็บไว้สำหรับมัดต้นไม้ที่ปลูกใหม่ติดกับหลักไม้ไผ่เล็ก ๆ ส่วนมือขวาท่านจะหิ้วจอบเล็ก ๆ อันหนึ่ง หรือไม้ก็ชะแลงเหล็กอันย่อม ๆ เพื่อไปปลูกต้นไม้

พวกเราจะเตรียมพันธุ์กล้าไม้หรือปุ๋ยอินทรีย์ที่จะใช้ในการปลูก ซึ่งมีทั้งพันธุ์ไม้ป่าต่าง ๆ แต่ที่จะขาด

เสียไม่ได้คือ หน่อกล้วยน้ำว้า กับต้นกล่ำมะละกอ โดยใส่
รถเข็น แล้วเข็นตามคุณยายไป พอถึงพื้นที่ที่ปลูก
คุณยายก็สั่งการว่า ปลูกบริเวณนั้นบริเวณนี้ มีระยะห่าง
ปลูกให้เข้าแถวเข้าแนว ระยะห่างที่เราใช้ประมาณ
๔ เมตรคูณ ๔ เมตร หรือไม่ก็กะได้ว่า ๔ ก้าวใหญ่ ๆ

คุณยายจะสั่งงานว่า เอ้า คนโน้นขุดดิน คนนี้
ไปขนกล่ำไม้มา ไปขนปุ๋ยมา หรือคนโน้นไปช่วยกันเตรียม
ถากหญ้า หรือขนพวกใบไม้ผุ ๆ มารองกันหลุม คุณยาย
ก็จะสอนไป ให้กำลังใจไป แล้วอธิบายว่า การปลูกนั้น
ทำอย่างไร พอพวกเราเข้าใจแล้วก็เริ่มลงมือทำ แต่ใน
ขณะทำนั้นคุณยายก็จะสังเกตการทำงานของทุก ๆ คน

ท่านทำไปด้วย สังเกตไปด้วย ใครที่ทำแล้วไม่ค่อยได้ตรง
เป้าหมาย ท่านก็จะเข้าไปสอนใหม่ว่า ขุดหลุมขนาดนั้น
ลึกเท่านั้น ลึกเท่านี้ กว้างเท่านั้นเท่านี้ แล้วก็เอาพวก
ปุ๋ยคอก ขี้เถ้าแกลบ หรือไม้ก็เศษใบไม้ผุ ๆ รองกันหลุม
ต้องเอาดินใส่เข้าไปหน่อยหนึ่ง ต้นไม้ก็ถอดถุงออกแล้ววาง
ตั้งตรง เอาดินกลบ เอาปุ๋ยใส่อีกครั้ง แล้วอย่าลืม
โรยหน้าด้วยขุยมะพร้าว กาบมะพร้าว หรือฟางข้าวแห้ง ๆ
ปักไม้ไผ่เอาไว้ เอาเชือกที่ท่านเตรียมมา ผูกต้นไม้
ตรึงแน่นกับไม้ไผ่ เพื่อไม่ให้ลมโยก ทำให้ต้นไม้เอียง

จากนั้นก็รดน้ำ ท่านรดน้ำด้วยกระป๋องที่หิ้วมา
นั่นแหละ โดยไปจ้วงตักเอาจากคูน้ำใกล้ ๆ คุณยาย
ทำเองทุกอย่าง แต่พวกเราที่ไปก็จะช่วยท่าน พอเห็นท่าน

ไปขุดดิน เราก็ไปช่วยท่าน พอท่านไม่ได้ขุดดิน ก็ไปทำ
อย่างอื่น ไม่ยอมยืนอยู่เฉย ๆ ท่านจะไปตายห่า
ตรงต้นไม้เก่า ที่ท่านปลูกในวันก่อนหน้านี้ หรือไปรดน้ำ
พวกเราก็จะไปช่วยกันตักน้ำ ไม่อยากให้คุณยายลงไปตักน้ำ
ในคู เพราะตลิ่งมันลาดชันกลัวจะลื่นพลัดตกในคูน้ำ

ลักษณะนี้จะเป็นภาพที่เห็นอยู่ตลอดในบรรดา
อุบาสกรุ่นแรก ๆ ที่มาช่วยท่านทำงาน ในขณะที่ทำงาน
ท่านก็จะให้โอวาทไปด้วย ให้กำลังใจไปด้วย แม้ในช่วง
อากาศร้อนมาก ท่านก็ไม่ได้ถือร่มไปเลย ใส่อบเพียงใบเดียว
พวกเราที่ไปช่วย ท่านก็จะให้ใส่หมวกตอกไม้ไฟ แล้วก็ให้
โอวาทไปว่า อากาศร้อนก็ทนเอาละ อดทนสร้างความดีไป
ในร่มมันร้อนกว่านี้ ถ้าทนได้เราก็ไม่ต้องไปลงนรกหรอก
ให้เร่งสร้างความดี แล้วก็ช่วยกันปลูกต้นไม้ จะได้เสร็จ
เร็ว ๆ

ต้นไม้ที่เราใช้ส่วนใหญ่จะเป็นพวกไม้ป่า
หรือไม้ตระกูลถั่ว เช่น ต้นประดู่ เราได้รับความกรุณา
จากกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรฯ โดยไปขอพันธุ์ไม้
จากศูนย์เพาะชำกล้าไม้ หรือจากหน่วยงานของ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์บ้าง หรือจากศูนย์ฝึก
นิสิตเกษตรฯ บ้าง เป็นไม้ป่าละชนิดกัน แต่เท่าที่สังเกต
ไม้ที่โตได้ดีที่สุดคือต้นประดู่ ต้นกระถินณรงค์ ไม่เพียง
แต่พวกไม้ป่า คุณยายยังไปขอหน่อกล้วยน้ำว้า
จากสาธุชนข้าง ๆ วัด หรือกลุ่มสาธุชนที่มาวัดในยุคนั้น
มาปลูกแทรกในพื้นที่ทั่ววัด ปนกันไปด้วย

ในครั้งนั้นอาตมายังเรียนหนังสืออยู่ บางทีก็ต้องไปดำเนินเรื่องเอกสารการขอลำไ้กับผู้ใหญ่ทางราชการ ของกรมป่าไม้กับรุ่นพี่ ๆ ในนามชมรมพุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเกษตรฯ เพื่อให้ท่านอนุมัติพันธุ์ไม้ แล้วก็ไปเบิกตามศูนย์เพาะชำที่ต่างจังหวัด ซึ่งได้มากบ้างน้อยบ้างแล้วแต่เขาจะมีเหลือ บางครั้งเราได้มาไม่พอ เพราะบางช่วงหลวงพ่อธัมมชโยมีนโยบายให้พวกนิสิตนักศึกษา มาช่วยกันปลูกเป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นกิจกรรมให้เขามาวัด

ช่วงประมาณปี พ.ศ. ๒๕๑๘ คุณยายมักจะปรารภเสมอว่า ช่วงนี้ยายอยากจะเร่งปลูกต้นไม้ให้มาก เพราะยายเห็นในที่อีกไม่นานคนจะมากันเยอะ เป็นพันเป็นหมื่น เป็นแสน เราจะได้ต้นไม้ซึ่งโตเพียงพอที่จะรองรับบุคคลเหล่านั้น ช่วงบ้ายแต่ละวันท่านจึงไปปลูกต้นไม้ อย่างมีความสุขเพื่อรองรับผู้ที่จะมาปฏิบัติธรรมในอนาคต

แต่พันธุ์กล้วยไม้ที่เราได้มานั้นมันไม่เพียงพอ
เลยหันมาปรึกษากันว่า จะทำยังไงถึงจะได้กล้วยไม้ที่เพียงพอ
ไปขอจนเขาผลิตให้ไม่ทันแล้ว เพราะตอนนี้ต้นไม้โตไม่ทัน
คุณยายเลยบอกว่า เอาอย่างนี้ก็แล้วกัน เขาไม่มีให้
ก็ไม่ใช้ความผิดของเขา เราต้องช่วยตัวเอง เราปลูกขึ้น
มาเอง สร้างขึ้นมาเองก็ได้

ท่านให้ความคิดว่า ลองไปหาวิธีเพาะต้นกล้วยขึ้น
มาเอง อาตมากับรุ่นพี่ ๆ ตอนนั้นดูแล้วว่า เป็นแนวทาง
ที่ดี เราจะได้ไม้ซึ่งตรงกับความต้องการของเราด้วย คือ
ต้นประดู่ ก็สอบถามไปยังรุ่นพี่ ๆ ว่า ต้นประดู่
มีต้นใหญ่ ๆ ที่ไหน ที่มีเมล็ดพอที่เราจะเอามาเพาะปลูกได้
ก็ได้รับความว่า พี่วิชา ซึ่งปัจจุบันคือ พระมหาวิชา อริวิฑู
ทำงานอยู่ที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยรามคำแหง แจ้งว่า
ที่สนามกีฬารามคำแหง มีต้นประดู่เยอะ มีต้นประดู่เป็นต้นใหญ่
ซึ่งเราจะได้เมล็ดพันธุ์มากพอ

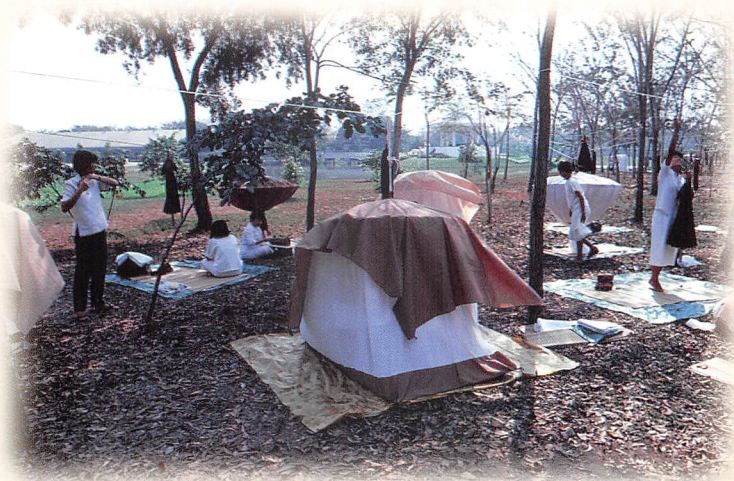
พอรู้แหล่งว่ามีที่ไหน พวกเราเด็กวัดทั้งหลาย
ก็รีบไปเก็บเมล็ดพันธุ์กัน มีอาตมาแล้วก็มีพี่ ๆ ไปอีก ๒-๓ คน
ต้องไปปิ่นต้นนะ เพื่อจะเก็บเมล็ดประดู่ เอาไม้ไผ่ไปช่วย
กันสอยบ้าง ก็ได้เมล็ดประดู่มาหลายกระสอบ แล้วไปหา
พื้นที่เพาะที่บ้านเช่าแห่งหนึ่ง ซึ่งตอนนั้น หลวงพ่อธัมมชโย
ตั้งชื่อให้ว่า “บ้านเอื้อเฟื้อ” ทำแปลงเพาะเมล็ดประดู่
และบรรจุลงถุงเพาะ ปลูกประมาณ ๓ เดือนก็ได้ต้นกล้า
ที่ใหญ่พอจะเอามาใช้ลงในพื้นที่ของวัดได้

คุณยายให้กำลังใจอยู่เรื่อย ๆ ว่า อุปสรรค
แม้เล็กน้อย อย่าให้มาขวางการสร้างความดีของเราได้
การที่เราไปศึกษาวิชานี้ ต้องพยายามใช้วิชาที่เราเรียนนั้น
ให้ได้ ท่านเล่าให้ฟัง หลวงพ่อวัดปากน้ำเคยสอนยายไว้
เรียนวิชาอะไรมา ต้องใช้วิชานั้นให้ได้ ถ้าเรียนวิชามาแล้ว
ใช้วิชานั้นไม่ได้ เรียนมาเสียข้าวสุก เพราะฉะนั้นยาย
ก็เอาวิชาของหลวงพ่อกมาใช้สร้างวัด สร้างบุญ
สร้างบารมีของยาย พวกเราเรียนวิชาทางโลกมา เรียนวิชา
ของมหาวิทยาลัยเกษตรฯ นี้ ต้องพยายามเอาวิชานั้น
มาใช้ให้เกิดเป็นบุญเป็นกุศลของเราให้ได้จึงจะคุ้ม ท่านจะ
ให้กำลังใจอย่างนี้

ท่านบอกว่า ยายอยากได้ต้นประดู่เยอะ ๆ
เป็นหมื่น ๆ มาปลูกในพื้นที่ มันจะได้โตเร็ว ทนกับการ
ใช้งาน ต้นไม้จะมีมากก็บริเวณที่วัดของเราเนี่ยเอง
นอกนั้นรอบ ๆ วัดจะเป็นทุ่งโล่งหมด เพราะฉะนั้นถ้าใคร
เข้ามาวัด เห็นต้นไม้เยอะ ๆ ใจเขาก็จะสบาย ใจเขา
จะเริ่มรวม ความสบายใจนี้เป็นต้นเหตุในการเข้าถึงธรรม

ไม่มีใครอยากไปอยู่ในพื้นที่ร้อน ๆ แม้คุณยายเองท่านเล่า
ว่า ตอนเด็ก ๆ ยายชี้ควายไปทำนา ในเขตท้องนาที่ร้อน
พอได้เห็นพวกต้นสะแกบ้าง ต้นมะขามเทศบ้าง ก็จะได้ใจว่า
เออ เราพอจะหลบร้อนตรงนี้ได้ ใช้เป็นที่พักอาศัย แม้จะ
ชั่วคราวก็ยังทำความสบายใจให้กับคนที่ไปพักอาศัยได้

พื้นที่วัดที่เราสร้างให้เกิดความร่มเย็นด้วยต้นไม้ตัวเอง
ต่อไปเมื่อต้นไม้โตขึ้น ผู้คนได้มาอาศัยประพาศปฏิบัติธรรม
กันมาก พวกเราก็จะได้บุญมาก นกกาได้มาอาศัย
พวกเราเองก็จะได้บุญด้วย เพราะฉะนั้นให้ช่วยกันปลูก
ต้นไม้ให้มาก ๆ เราเองก็จะได้รับเงา สาธุชนมาเขา
ก็จะได้รับความสบายใจ คุณยายมักจะพูดเสมอ ๆ ว่า
ไม้ดกนกชุม ความสบายใจเป็นต้นทางในการเข้าถึงธรรม
ใครมานั่งธรรมะใต้ต้นไม้ที่เราปลูกเราก็ได้บุญไปด้วย

คุณยายทำงานค่อนข้างหนักมาก นอกจากการ
ประพาศปฏิบัติธรรมแล้ว บางครั้งก็ต้องรับแขกด้วย
ปลูกต้นไม้ด้วย ทำภารกิจอะไรต่ออะไรหลาย ๆ อย่าง
สุขภาพท่านก็ไม่ค่อยดี เริ่มมีอาการป่วย ต้องไปหาหมอบ่อย
แต่ท่านก็พยายามที่จะประคับประคองสังขารให้สามารถ
สร้างบุญไปได้เรื่อย ๆ

คุณยายจะสอนให้พวกเรารักษาสมบัติพระศาสนา
ควบคู่ไปกับการทำความสะอาด มีบ่อยครั้งที่ท่านไปตรวจวัด
แล้วเจอพวกเศษวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่วางทิ้งไว้บ้าง
พวกช่างก่อสร้างลืมเอาไว้บ้าง หรือไม้กั้นของเหลือใช้ต่าง ๆ
พวกเศษไม้ เศษเหล็ก เศษอิฐ หรือเศษแผ่นปูน ท่านเห็นแล้ว
ก็มักจะบอกพวกเราว่า ให้พยายามใช้ของพวกนี้

ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด คิดหาทางเอาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้ได้ เพราะถ้ามีแต่ซื้อของใหม่ ๆ อยู่เรื่อย ๆ เรายังไม่ค่อยมีเงินที่จะซื้อประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง เราจะใช้ของญาติโยมที่เขาทำบุญมาไม่คุ้ม เพราะเขาทำบุญมา ถ้าเราใช้ของเขาไม่คุ้ม เดียวเราเกิดไปชาติหน้าก็ต้องไปเป็นข้าเขา

ท่านสอนว่า ของที่เขาทำบุญมาทั้งหมดนี้พยายามใช้ให้คุ้มที่สุดเลย ท่านเล่าว่า ในสมัยที่ท่านอยู่วัดปากน้ำ บ้านธรรมประสิทธิ์ บางครั้งวัสดุของใช้ต่าง ๆ ที่คนอื่นเอาไปทิ้งที่กองขยะ ท่านไปเห็นแล้วของบางอย่างยังพอใช้ได้ ท่านก็ไปเก็บมา จะเป็นโต๊ะ

เป็นเก้าอี้ บางทีขาหัก ก็ไปวานให้ช่างเขาซ่อมให้ แล้วก็เอามาล้างมาเช็ดทำความสะอาดเสียอย่างดี เอามาตั้งรับแขกก็จะพอใช้งานได้ จะเป็นขวดน้ำหรือควนหวาย (ตะกร้าหวาย บรรจุขวดน้ำดื่มเป็นชุด ๆ ละ ๔-๖ ขวด) ที่เขาใช้ใส่ขวดน้ำ ท่านก็ไปเก็บบังสุกุลเอามา ขวดน้ำท่านไปเอามาจากโรงครัว พวกขวดน้ำหวาน ขวดน้ำปลา เอามาล้างให้สะอาด แล้วก็ใส่น้ำฝนไว้รับแขก

ท่านพยายามเอาของที่ทุกคนคิดว่าไม่มีประโยชน์ ทำให้มีประโยชน์ขึ้นมา คุณยายบอกว่า ท่านจะทำของที่ตายแล้วให้คืนชีพขึ้นมา ทำให้เป็นของที่มียค่าเหมือนเดิม ทุกคนจะได้ใช้อย่างสบายใจ

นอกจากจะสอนเรื่องการรักษาความสะอาดแล้ว บางครั้งท่านก็วางต้นแบบในการทำพิธีกรรมต่าง ๆ ที่จะขยายงานมาในปัจจุบันนี้ สมัยก่อนการบูชาข้าวพระ ในวันอาทิตย์ต้นเดือน เราทำพิธีที่ศาลาจตุรหาราชิกา บางทีก็มีสาธุชนมาประมาณ ๒,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ คน ยังไม่มาก เพียงแต่ล้นศาลาออกมาหน่อย ๆ ที่โคนต้นไม้บริเวณ สนามหญ้าด้านข้าง ญาติโยมผู้มีศรัทธาก็เอาข้าวของบ้าง อาหารบ้าง ขนมบ้าง มาจัดในแท่นพิธีที่บูชาข้าวพระ ทุกคนก็อยากจะจัดของตัวเองขึ้นไปบนแท่นพิธีนั้น บน stage ที่บูชาข้าวพระ ซึ่งเป็นแท่นเดียวกับที่พระสงฆ์นั่ง แต่อยู่คนละฟากกัน จนกระทั่งของที่บูชามากขึ้นเรื่อย ๆ ก็ต้องต่อโต๊ะเสริม ออกมาตั้งข้างหลัง stage

คุณยายไปเห็นเข้า ประรภาวว่า นี่ต่อไปคนมากขึ้น เราก็ต้องเอาโต๊ะมาเพิ่มให้มากขึ้น ภาชนะอาหารมากขึ้นไปอีก ดูไม่ค่อยเรียบร้อย คุณยายจึงสั่งให้จัดวางแต่พองาม ไม่มากไม่น้อยเกินไป ให้आตมาพร้อมด้วยทีมงานคุยกับท่านเจ้าภาพแต่ละท่านที่เอามา ให้เข้าใจว่า ในการ

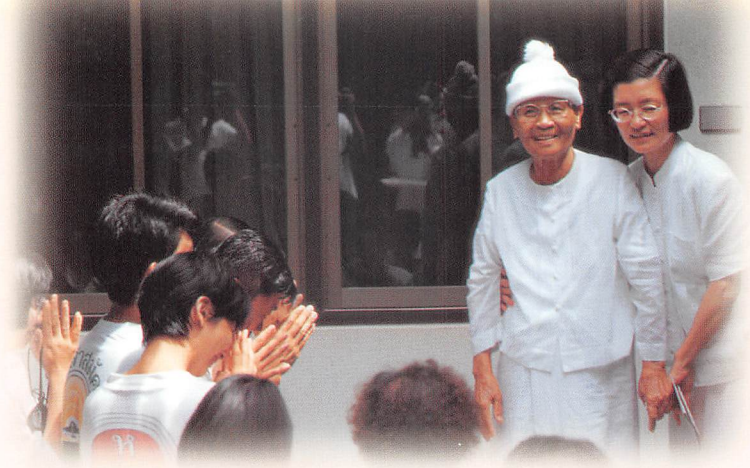

บูชาข้าวพระของคุณยาย ไม่ว่าอาหารนั้นจะไปมอบให้ไว้ที่
โรงทานอาคารยามากี่ตาม เอาไปจัดไว้ที่วังพระฉันท์ก็ตาม
หรือจะเอาไปเตรียมไว้สำหรับแจกสาธุชนผู้มาในวันงาน
ก็ตาม ใครที่นำอาหารมา แล้วตั้งอกตั้งใจที่จะนำมา
บูชาข้าวพระให้ตั้งใจให้ดี ยายจะน้อมเอาไปบูชา
พระพุทธเจ้าหมด ไม่ให้ตกหล่นเลย ไม่ใช่แต่เฉพาะอาหาร
ตรงแท่นพิธีกรรมหรอก เอาขึ้นไปบูชาหมดทั้งวัดแหละ
ไม่ว่าอาหารนั้นจะอยู่ตรงไหนของวัดพระธรรมกาย
จะเป็นข้าวสารอาหารแห้งที่เจ้าภาพเอามาไว้ให้ในครัว
ยายเอาขึ้นไปบูชาหมดทั้งนั้นแหละ

เพราะฉะนั้นให้ทุกคนสบายใจได้ว่า ของที่เอมานั้น
ตัวเองจะได้บุญเต็มที่ จะได้ไม่ต้องกังวลว่า เขาจะจัด
ภาระของเราขึ้นไปร่วมพิธีไหม ต้องมาเป็นห่วงกังวลว่า
ภาระเราจะไปปนเปสับสนกันไหม ท่านได้พยายามวาง
รากฐานอันนี้ไว้ แล้วก็ให้ใช้วิธีนี้ตอนที่จัดงานใหม่
ที่สภာธรรมกายหลังจาก ให้บอกต่อ ๆ กันไปว่า ทุกคน
จะได้บุญเต็มที่ ไม่ใช่ว่าจะเอามาไว้เฉพาะตรงแท่น
พิธีกรรมเท่านั้น แม้แต่เอาไปถวายที่จุดอธิษฐานธรรม
ก็ไปถึงกันหมดแหละ ให้เจ้าภาพตั้งใจให้ดีก็แล้วกัน

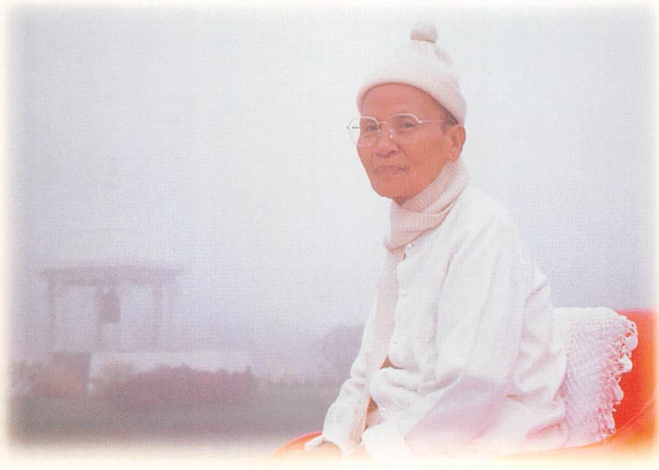
ในช่วงที่มีภารกิจมาก คุณยายทำงานหนัก ต่อมาท่านป่วย โอกาสที่ท่านจะไปทำงานหนักก็เริ่มน้อยลง บางทีหมอก็ไม่อยากให้ไปทำงานหนัก ป่วยในช่วงที่ ๒ นั้น ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๒๖ ช่วงนั้นอาตมาอยู่ในช่วงออกไปบอກบุญ หลวงพ่อจึงให้ออกจากทีมบอກบุญมาช่วยดูแลครัว เต็มเวลา แล้วดูแลคุณยายบ้าง เพื่อขับรถพาท่านไปหาหมอ เพราะในช่วงนั้นอาตมายังไม่ได้บวช ตอนป่วยคุณยายบอกท่านไม่มีแรงไปเฉย ๆ อย่างนั้นแหละ หมอบอกว่าเป็นโรคขาดอาหาร ต้องงัดรับแขก งดปลุกต้นไม้ชั่วคราว และพักผ่อนมาก ๆ

ช่วงกลางวันก็จัดเตรียมสำหรับอาหารไปส่ง
 ตอนบ่าย ๆ ก็ไปคุยกับท่านที่กุฏิ ท่านมักจะถามว่า วันนี้
 ทำอะไรบ้าง เราก็รายงานว่า ตอนเช้าทำโน่นทำนี่
 ตอนสายทำอะไร ตอนบ่ายทำอะไร ท่านก็ว่า เออ... ดี
 แล้วก็ปรารภว่า ตอนนี้อย่าป่วย ทำอะไรไม่ได้ มันไม่มีแรง
 ได้แต่นอน แล้วก็อุบาสกของยายไปเรื่อย องค์พระใส ๆ
 บุญที่ทำมาตั้งแต่เริ่มต้นเข้าวัดถึงปัจจุบันนี้ ได้บุญ
 เท่าไหร่ ๆ ก็บุญไปเรื่อย บุญของยายเสร็จ ก็มาบุญ
 ของพระทุกองค์ ดูไล่ไปตั้งแต่ของหลวงพ่อัมมะ

หลวงพ่อดัตตะ หลวงพี่ฐิตะ หลวงพี่มานา ดูไล่
ตามอาวุธไปเลย จนกระทั่งถึงบุญของเต๊ากวัดแต่ละคน
ได้บุญเท่าไรแล้ว ดวงบุญโตใหญ่เท่าไรแล้ว

ท่านบอกว่า ดวงบุญที่โตใหญ่เท่า นั้น ๆ แล้วนี้
เมื่อเทียบกับยายแล้วยังกะจืดริด ดูยายไว้เป็นตัวอย่างนะ
ยายสั่งสมบุญมาขนาดนี้ ใจดำมันยังเล่นงานเลียนอนชม
อยู่ นี่ เพราะฉะนั้น พวกเราทุกคนอย่าประมาทว่า
จะไม่ป่วยไม่ไข้ ถ้าแข็งแรงอยู่ก็ต้องรีบสร้างความดี

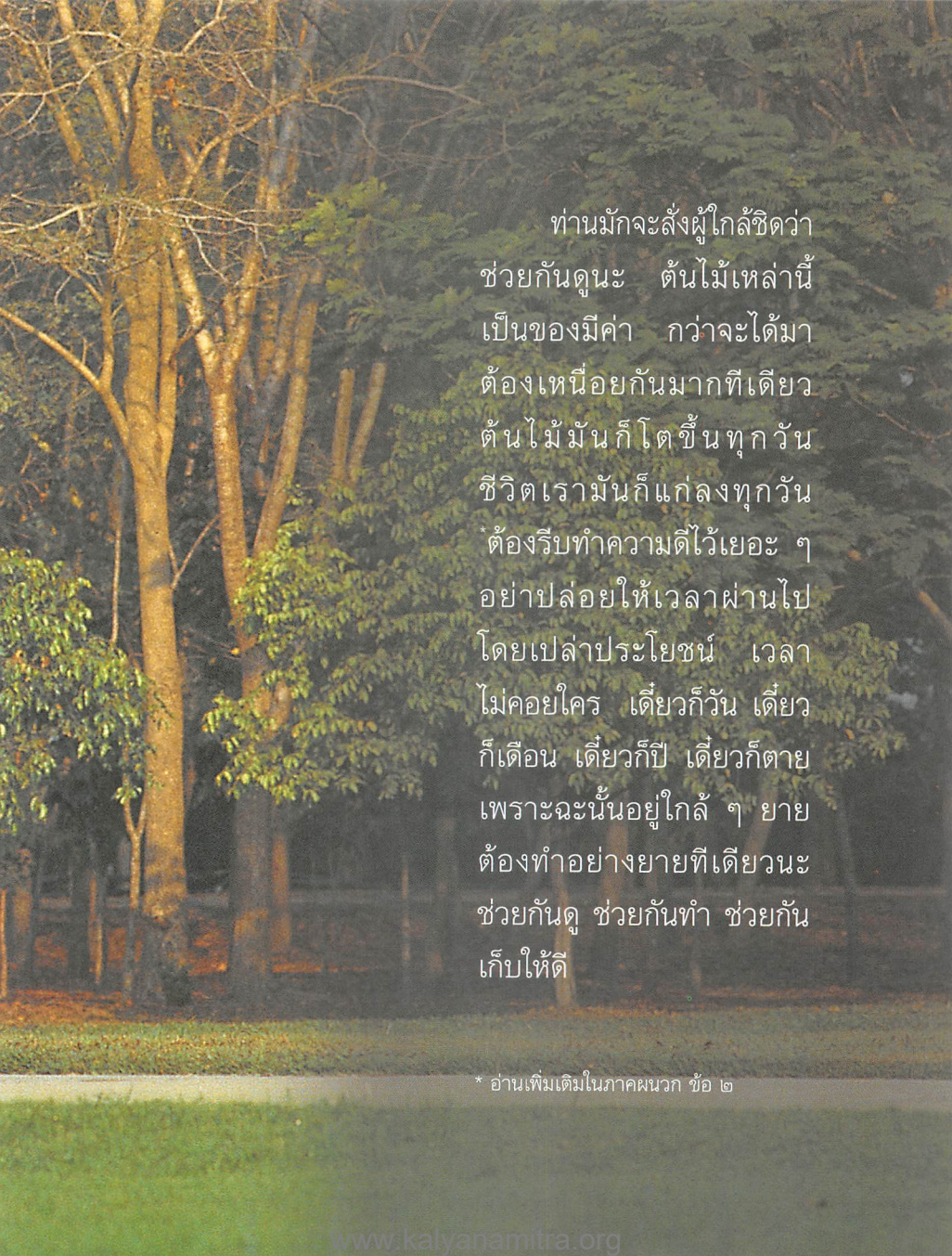

ยายอธิษฐานตลอดเลยว่า อย่าให้ลูกหลาน
ของยายต้องมาป่วยอย่างนี้เลย แม้ท่านป่วย ท่านยัง
อธิษฐานว่า อย่าให้ลูกหลานป่วย ยายอยู่ในบุญตลอด
อธิษฐานเรียกบุญทั้งบุญเก่าบุญใหม่ที่ทำมาทั้งหมด
ให้มาช่วยให้แข็งแรงไว ๆ ท่านบอกว่า ถ้ายายสามารถ
ฟื้นกำลังได้อีกสักหน่อย พอเดินได้อีกสักหน่อยละก็
ยายจะรีบสร้างบุญ คราวนี้ท่านบอก จะสร้างบุญให้ยิ่ง
กว่าเดิมขึ้นไปอีก แล้วก็จะลุยให้สุดฤทธิ์สุดเดชจนกระทั่ง
ให้ถึงที่สุดกันเลย ขนาดป่วยนะ ท่านยังมีจิตใจ
ที่เข้มแข็งและเด็ดเดี่ยวอย่างนี้

ต้องใช้เวลา ๔ ปี กว่าอาการป่วยของท่าน
จะทุเลา ออกมาตรวจวัดได้ หรือทำภารกิจอะไรข้างนอก
ได้บ้าง สมัยนั้นได้รถสามล้อ มีคุณอารีพันธุ์ชี้ให้
หรือบางทีก็มีเด็กวัด คือ คุณประดิษฐ์ ซึ่งปัจจุบัน
คือ พระประดิษฐ์ อริยชโย ช่วยป็นให้ ท่านได้อาศัย
สามล้อนั้นไปตรวจวัด ไปดูต้นไม้ที่ปลูกไว้ แต่ในระยะหลัง
ท่านไม่สามารถปลูกต้นไม้ได้มาก ๆ เหมือนแต่ก่อนแล้ว
ได้แต่ขึ้นชมต้นไม้ที่ท่านปลูกไว้ว่า เออ มันโตแล้วนะ
จะได้เป็นมรดกให้ลูกหลาน

ท่านมักจะสั่งผู้ใกล้ชิดว่า
ช่วยกันดูแล ต้นไม้เหล่านี้
เป็นของมีค่า กว่าจะได้มา
ต้องเหนื่อยกันมากทีเดียว
ต้นไม้มันก็โตขึ้นทุกวัน
ชีวิตเรามันก็แก่ลงทุกวัน
*ต้องรีบทำความดีไว้อยะ ะ
อย่าปล่อยให้เวลาผ่านไป
โดยเปล่าประโยชน์ เวลา
ไม่คอยใคร เดี่ยวก็วัน เดี่ยว
ก็เดือน เดี่ยวก็ปี เดี่ยวก็ตาย
เพราะฉะนั้นอยู่ใกล้ ๆ ยาย
ต้องทำอย่างยายทีเดียวนะ
ช่วยกันดู ช่วยกันทำ ช่วยกัน
เก็บให้ดี

* อ่านเพิ่มเติมในภาคผนวก ข้อ ๒

คุณยายพูดว่า ยายจะพูดซ้ำ ๆ บ่อย ๆ พวกเราก็อยาเบื่อนะ ยายจะพูดบ่อย ๆ เพราะต้องการให้จำเข้าไปในใจ ต่อไปจะได้จำคำของยายได้แม่นยำ ๆ วันข้างหน้าจะได้ไม่ลืม ถ้ากลัวจำไม่ได้ ให้จดเอาไว้เลย เพื่อกันลืม ยายจะอยู่กับพวกเราอีกไม่นาน อีกไม่นานยายก็ตายแล้ว เพราะฉะนั้น สิ่งที่เราจดจำเอาไว้ สิ่งที่เป็นคำสอนของยาย ก็ตาม จะเป็นตัวแทนของยาย หมั่นเอามาอ่าน แล้วก็ทำให้ได้อย่างที่ยายสอน แล้วก็สอนเด็กรุ่นใหม่ ๆ ไว้ด้วยว่า สิ่งนี้ยายสอน สิ่งนี้ยายทำ สิ่งนี้ยายพูด เราจะได้มีแบบอย่างในการสร้างชีวิต ใครอยากได้บุญอย่างยาย ก็ต้องทำให้ได้อย่างยาย ใครก็ตามที่มาใกล้ชิดจะได้รับการสอนแบบนี้ทั้งหมด

คุณยายจะพยายามสอนทุกคนว่า ในการสร้างชีวิต ที่จะไปให้ได้ถึงที่สุดนั้น ต้องทำแบบสุดฤทธิ์สุดเดช ต้องทำจนหมดอายุขัยเลย ทำบุญจนสุดชีวิตของเราแหละ เหมือนอย่างที่เราหลวงพ่อดอกปากน้ำท่านบอกว่า

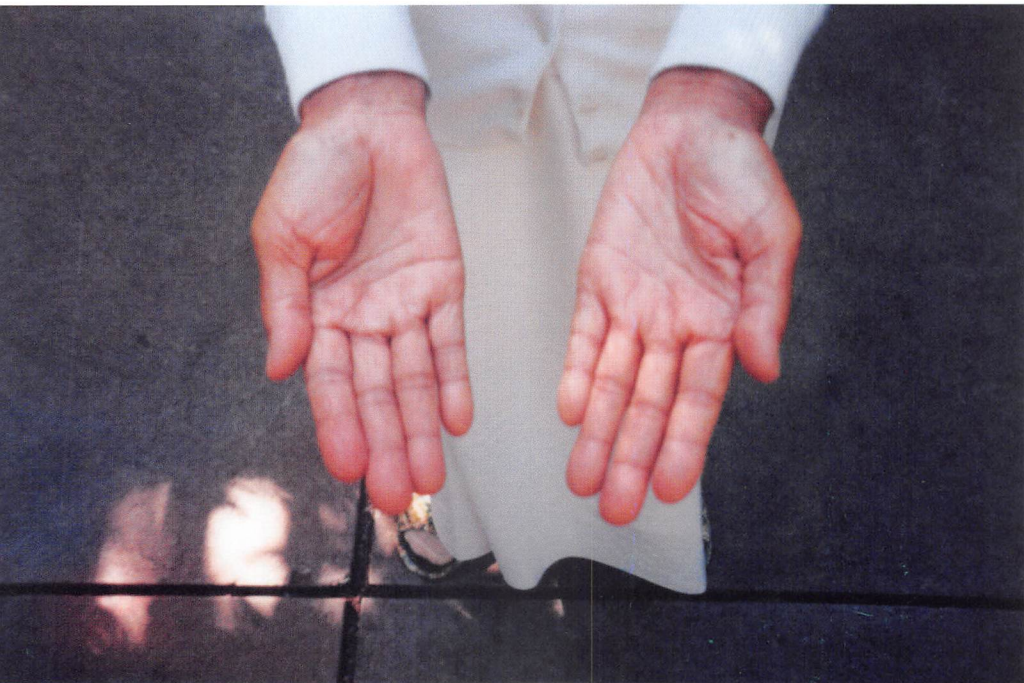

เวลาสู้ๆ สู้กันแค่ตาย สู้ไปจนชนะ อย่างนี้เราจะไ้บุญ
มากที่สุด เราจะได้ส่วนที่เป็นที่สุดของบุญ เพราะฉะนั้น
พวกเราลูกหลานยายต้องดูคุณยายไว้เป็นต้นบุญเป็นต้นแบบ
สิ่งที่คุณยายได้ฝากฝังไว้กับพวกเราทุก ๆ คนก็คือ
สร้างลานธรรมมหารัตนวิหารคด รอบมหารธรรมกายเจดีย์
ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นที่รวมของคนรุ่นหลังที่จะมา แล้วก็เป็นพื้นที่
ปฏิบัติธรรมที่พวกเราทุกคนจะได้บุญใหญ่ ในฐานะที่เป็น
ผู้สร้าง

ก่อนที่คุณยายจะละโลกประมาณสัก ๖๐ วัน วันนั้น
ประมาณวันที่ ๑๒ กรกฎาคม อาตมาเข้าไปหาคุณยาย
แล้วก็เรียนท่านว่า ได้รับบุญเออลายโป่งของผู้มีบุญทั้งหลาย
ไปติดตั้งที่ลานธรรม จะมาขอลายโป่งของยายบ้าง เพื่อจะ
เก็บไว้เป็นอนุสรณ์แก่ลูกหลานว่า ลายโป่งของยาย
เป็นแบบนี้ เป็นลายโป่งของคนที่ทำบุญตลอดชีวิต สร้างกุศล
มาตลอดชีวิต ก็เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ ทั้งหมึก
Stamp ทั้งกระดาษ เตรียมไปปักใหญ่เขียว กะเอาเยอะเลย

คุณยายลืมหามาดู แล้วก็ยิ้ม ๆ ท่านไม่ได้พูด
อะไร หงายมือให้ดูที่ฝ่ามือ ช่วงนั้นท่านไม่ค่อยพูดแล้ว
เราก็ตกลงกันเองว่า ท่านอนุญาตแล้ว เพราะท่าน
หงายมือให้ ก็ให้คุณอารีพันธุ์จัดการพิมพ์ลายนิ้วมือ
คุณยายเลย ก็ได้ลายนิ้วมือเอาไว้ อย่างที่เราเห็น
ในธงชัยที่โบกสะบัดเมื่อวันคล้ายวันเกิดหลวงพ่อวัด
ปากน้ำ ลายโป่งข้างหลังธงเป็นของคุณยาย

เพราะฉะนั้นพวกเราทั้งหลายที่ตามมาภายหลัง
จะได้เห็นว่า นี่คือลายนิ้วมือของมหาปุชฌิยาจารย์ที่สร้าง
ความดีเป็นต้นบุญต้นแบบของเราตลอดชีวิตทีเดียว เราเอง
จะได้เอาอย่าง แล้วบอกคนต่อ ๆ ไปว่า เอาแบบอย่างนี้
ลายนิ้วมือนี้เป็นสิ่งที่ท่านทิ้งไว้ให้เป็นอนุสรณ์แห่งความดี
ของท่านที่ได้ทำตลอดชีวิต

โป้งชาย

โป้งขวา

